

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Pierii Valeriani Bellunensis Hieroglyphica, Sive De
Sacris Ægyptiorum Aliarumque Gentium Literis,
Commentariorum Libri LVIII**

Valeriano, Pierio

[Lipsiae] ; Francofurti Ad Moenum, 1678

Securitas.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14259

Isocrati vero Eloquentiæ magistro, statua in columna decreta est ab Atheniensibus: quod octo jam & nonaginta natus annos ab institutione numquam cessavisset.

APOLLO AGYIEUS. CAP. XXXIX.

Conspiciæ fuerant apud Græcos columnæ quædam in coniformam desinentes, quas ante fores erigebant Apollini sacras, ut vero quidam dicunt, Baccho, ut plerique alii, utriusque: nam idem utriusque nomen esse, ostensum alibi. Hinc Apollinem Horatius Agyieum nuncupavit. Eas nonnulli aras vocarunt, sed columnarum omnino habere speciem non inficiantur. De his apud Sophoclem:

*Ignibus odoris ara Agyiena nitent,
Suffitu balantes myrrha lacrymas barbaro.*

*ἀγυιεύς
columna
ante fores
stans, in
summa
parte a-
cua.*

Sed cur non Græcos potius versus apponimus:

*λαμπὴ δ' ἀγυιεύς θωμὸς ἀκρίζων πυρὴ
σιμῶνης σαλαμῆς βαρβαρῆς ἑοσμίας,*

Ea vero de causa Agyieus dicebatur, quod huiusmodi columnæ in compitalibus vicaneisque viis erigi consueverunt: ἀγυιαί enim viæ quæ ab utraque parte exitus habent.

VICTORIA DE PERSIS. CAP. XL.

Excogitatae etiam sunt columnæ trophæorum vice, quæ victoriam ostenderet, cuiusmodi porticus conomento Persica Lacedæmone visebatur, victoriæ illius index, quam Pausanias Agefipolidos filius consecutus est in Platæo prælio, ubi parva manu ingentes hostium copias profligavit: in cuius præclari facinoris memoriam statuas habitu Persico pro columnis porticu subjecere.

*Persica por-
ticus.*

CARYATARUM OPPROBRIUM.

CAP. XLI.

Simile in Caryatas Peloponnesi populos exemplum editum, quorum mulieres matronali habitu stola quippe ad pedes usque demissa, in captivitatem abductæ sunt, viris prius ad unum cæsis, totius Græciæ in eos conspiratione facta, quod Persicas partes adversus Græciam secuti essent. Historiam in exemplo posuit Vitruvius.

BELLUM. CAP. XLII.

Liqua etiam columna belli significatum habuit, ut quæ Romæ olim erat ante Bellonæ templum, super quam quotiescunque bellum cuiquam indiceretur, hastam jaciebant, ejus scilicet ominis causa, quod spes esset per huiusmodi susceptum bellum, aut hostes a finibus summovendi, aut ultra præscriptos fines imperium proferendi. Ea autem columna Bellica dicebatur.

*Caryati-
dum nomi-
ne intelligit
statuas mu-
liebres in
columnis:
mminit
Plin. l. 36.
cap. 1.
Columna
bellica.*

SECURITAS. CAP. XLIII.

Invenire est in numis aliquot columnam ad securitatem aditam, ut in ea quem IMP. CÆS. VAL. HOS. MES. QUINTUS AUGUSTUS cussit. Ibi enim muliebri signum molli & enervato habitu stans, læva columellæ innititur, dextera palma furculum tenet supra verticem exprorectum: inscriptio est, SECUR. AUG. Quæ quidem species cum forte antiquitus fieri solet, faciliè credendum purpureos Tyrannos hinc ab Horatio dictos:

*Lib. 1. Car.
Ød. 35.*

Kkkk 2

Forty.

FIRMITAS. CAP. XLIV.

Columnæ
Dorica

Nam vetustissimum omnino columnarum inventum ad firmitatem fuit, quæ præsertim Viriles appellata sunt, quas alio mox vocabulo, uti superius dictum, Doricas vocaverunt. Nam cum Græci olim in colonias missi per Asiæ loca Caribus finitima regionibus quibusdam occupatis ad eum Apollini Panionio ædificare statuisent, nullaque adhuc esset symmetriæ proportio, nulla dimensionis norma, commenti tamen sunt à pedis mensura, quæ sexta pars est virilis corporis, columnas dimetiri, rati sic firmitatem ædificii duraturam apposuisse: easque columnas nudas, sine ullo præfuso ornatu, ut virilem omnino speciem præ se ferrent, erexere. Author Vitruvius. Sedenim & in Divinis literis columna pro firmitate accepta est ubi de Prophetico ore dicit Dominus: *Ego confirmavi columnas ejus*, de terra loquens, non utique quod eam columnis subnixam esse diceret, sed virtutem, quæ terram in medio rerum omnium sitam suffulcit, sustinetque, per eam loquendi figuram symbolicam, seu dicere mavis, hieroglyphicam, nobis indicavit, eam utiq; firmitatem columnas appellari Basiliius etiam interpretatur, & aliis sæpe locis Testamenti veteris eodem significato columnæ accipiuntur.

Ut 20. Judicum, & Exod. 13.

MULIEBRES COLUMNÆ. CAP. XLV.

Cum vero Dianæ etiam ædem construere vellent, gracilitatem in columnis, ad muliebris corporis effigiem, commenti sunt, easque octava parte crassitudinis produdere, spiram etiam pro calceo supposita, capitulo volutisq; uti capillamento concrispatis, atque aliis muliebrem mundum referentibus ornamentis additis.

VIRGINALES COLUMNÆ. CAP. XLVI.

Additæ his Virginales etiamnunc columnæ, quæ Corinthiæ nuncupatæ sunt, & gracilitate & ornatu, propter ætatis teneritatem, & hilariores, & venustiores. Puellæ siquidem & sumptuosius, & magnificentius ornari solent, quam matronæ quas cum vitis stola satis deceat ad honestatem. Neque negarim succrescente indies hominum diligentia, aliis atque aliis dimensionibus columnas excidi cæptas.

CALATHUS CERERIS. CAP. XLVII.

Hac à Vitruvio l. 4. cap. 5.

Observatio calathi, qui locorum ubique Cereris capiti superponitur, de quo multa in alio commentario, cur id facere consuescent Aegyptii, disseruimus, effecit itidem, ut capitula in calathiflorum effigiem columnis præsertim Corinthiacis superaddi placuerit: quamvis Græci omnia suis inventis libenter adscribunt, & Callimachum quendam cognomento Catatechnon prædicant, qui genus id capituli primus excogitaverit, verisimili etiam fabula, ut ad consingendum felicissimi sunt adinventæ. Mulierem quippe Corinthiam quandam, amissa filia corpus sepultura mandasse, ac super tumulum calathum rebus iis oppletum, quibus maxime nata dum viveret, oblectabatur, statuisse, atque demum testa superimposita coopertum reliquisse: accidisse vero ut calathus ille casu super achanti radice ibi nata insideret, quare verno adveniente tempore gramen id pullularet, & calathum foliis primum amicerit mox & floribus ornari: cumque cauliculi procreverent, obstaculo superstratæ testæ concurvati, capreolos in volutarum speciem compilarunt: quo quidem observato ingeniosus faber venustam eam capitulorum speciem meditatæ sit omnium applausu conformare. Commentum quidem hoc eo favore legentium exceptum est, ut architecturæ magistri sine ulla præsertim contatione illi assensisse videantur.

Itali & Galli hanc brachiam ut suam vocant,

DE MUTULIS. CAP. XLVIII.

Observare etiam est in omnibus fere veterum ædificiis imagunculas quasdam nunc virili, nunc Bovilla, nunc alterius animalis facie, quæ vel mutulos vel coronas sustentant. Id ab Aegyptiæ inventis non omnino alienum suo legitur significato.

ATLAS. CAP. XLIX.

Atlantis

Nam quantum ad humanam pertinet effigiem, Atlantem, totius quippe ponderis patientem, id significare dicunt, & hujusmodi sustentacula nimirum à Græcis Atlantis nomine nuncupantur, quæ